

## Skalární součin vektorů

**Skalárním součinem** nenulových vektorů  $\vec{u}, \vec{v} \in V(\mathbb{E}_3)$  rozumíme číslo (skalár)

$$\vec{u} \cdot \vec{v} = |\vec{u}||\vec{v}| \cos \varphi,$$

kde  $\varphi = \angle(\vec{u}, \vec{v}) \in \langle 0, \pi \rangle$  je úhel vektorů  $\vec{u}, \vec{v}$  a  $|\vec{u}|, |\vec{v}|$  jsou jejich délky.

**Výpočet:**

$$\vec{u} \cdot \vec{v} = u_1 v_1 + u_2 v_2 + u_3 v_3$$

**Využití:**

1. Vyšetřování kolmosti nenulových vektorů:

$$\vec{u} \cdot \vec{v} = 0 \Leftrightarrow \varphi = \frac{\pi}{2}$$

2. Výpočet délky nenulového vektoru:

$$|\vec{u}| = \sqrt{\vec{u} \cdot \vec{u}} = \|\vec{u}\|$$

3. Výpočet úhlu nenulových vektorů:

$$\cos \varphi = \frac{\vec{u} \cdot \vec{v}}{\|\vec{u}\| \cdot \|\vec{v}\|}, \quad \varphi \in \langle 0, \pi \rangle.$$

## Vektorový součin vektorů

**Vektorovým součinem** vektorů  $\vec{u}, \vec{v} \in V(\mathbb{E}_3)$  rozumíme vektor označovaný jako  $\vec{u} \times \vec{v}$ .

**Výpočet:**  $\vec{u} = (u_1, u_2, u_3), \vec{v} = (v_1, v_2, v_3)$

$$\vec{u} \times \vec{v} = \begin{vmatrix} \vec{i} & \vec{j} & \vec{k} \\ u_1 & u_2 & u_3 \\ v_1 & v_2 & v_3 \end{vmatrix}$$

*Determinant vypočteme pomocí Laplaceova rozvoje podle prvního řádku.*

**Využití:**

- Vyšetřování kolinearit nenulových vektorů  $\vec{u}, \vec{v}$ :

$$\vec{u} \times \vec{v} = \vec{0} \Leftrightarrow (\varphi = 0 \text{ nebo } \varphi = \pi, \text{ tj. } \vec{u} = k\vec{v}).$$

- Výpočet obsahu rovnoběžníku určeného vektory  $\vec{u}, \vec{v}$ :

$$S = \|\vec{u} \times \vec{v}\|$$

- Výpočet obsahu trojúhelníku určeného vektory  $\vec{u}, \vec{v}$ :

$$S_{\Delta} = \frac{1}{2} \|\vec{u} \times \vec{v}\|$$

- Nalezení vektoru kolmého ke dvěma daným nenulovým vektorům.

## Smíšený součin vektorů

**Smíšeným součinem** vektorů  $\vec{a}$ ,  $\vec{b}$ ,  $\vec{c}$  (v tomto pořadí) nazveme číslo

$$[\vec{a}, \vec{b}, \vec{c}] = \vec{a} \cdot (\vec{b} \times \vec{c}).$$

### Využití:

1. Výpočet objemu rovnoběžnostěnu sestrojeného nad vektory  $\vec{a}$ ,  $\vec{b}$ ,  $\vec{c}$ :

$$V = |[\vec{a}, \vec{b}, \vec{c}]|$$

2. Výpočet objemu čtyřstěnu určeného vektory  $\vec{a}$ ,  $\vec{b}$ ,  $\vec{c}$ :

$$V = \frac{1}{6} |[\vec{a}, \vec{b}, \vec{c}]|$$

3. Vyšetřování komplanárnosti vektorů:

$$\text{Nenulové vektory } \vec{a}, \vec{b}, \vec{c} \text{ jsou komplanární} \Leftrightarrow [\vec{a}, \vec{b}, \vec{c}] = 0$$

**Výpočet:**  $\vec{a} = (a_1, a_2, a_3)$ ,  $\vec{b} = (b_1, b_2, b_3)$ ,  $\vec{c} = (c_1, c_2, c_3)$

$$\bullet [\vec{a}, \vec{b}, \vec{c}] = \begin{vmatrix} a_1 & a_2 & a_3 \\ b_1 & b_2 & b_3 \\ c_1 & c_2 & c_3 \end{vmatrix}$$